

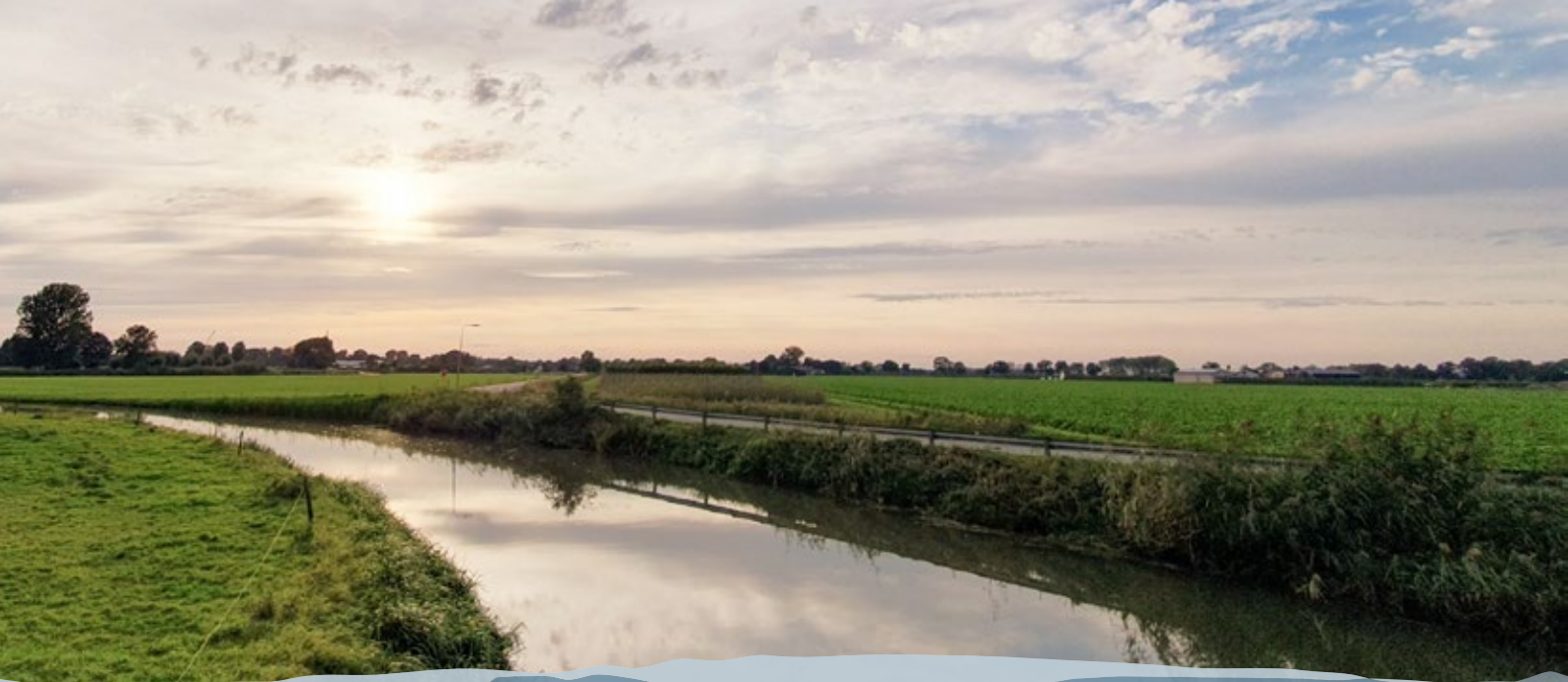

De Overbrugse Plas

De verbindende schakel

Februari 2026

K³DELTA

De Overbrugse Plas

Struinen langs de Linge, door besloten broekbossen, Betuwse fruitgaarden en langs rietoevers met weidse uitzichten over het water en het Ommerense Veld. Een gebied dat de verbindende schakel vormt tussen de Blauwe Kampse Plas en de Beldert én waarmee een robuuste landschapszone wordt gevormd tussen het Betuwse komlandschap en de bedrijvigheid van Tiel. Dat is wat we met de Overbrugse Plas willen realiseren.

Het plan voor de gebiedsontwikkeling Lingemerengebied.
Op pagina 10 zoomen we in op het inrichtingsplan van de Overbrugse Plas.

Een volgende bouwsteen
De aanleg van de Overbrugse plas is de volgende fase van het totaalplan Lingemerengebied. Een waterrijk gebied waarin ruimte wordt geboden aan natuur, kleinschalige recreatie, klimaatadaptatie en wonen. We realiseren de Overbrugse Plas door de winning van de bouwgrondstoffen zand, grind en klei, net als het Lingemeer en de Blauwe Kampse Plas. De zandwinning is de drager van de ontwikkeling van de de Lingemerengebied. De winning van deze grondstoffen is tegelijkertijd belangrijk voor de regionale bouwsector. Klei en zand zijn belangrijk voor onder andere onze woningbouwopgave.

Tweede fase gebiedsontwikkeling Lingemerengebied
De eerste fase van de gebiedsontwikkeling Lingemerengebied (Lingemeer (1a op de kaart hiernaast), Blauwe Kampse Plas (1b) en de natuureilanden (1c) nadert haar voltooiing. De Overbrugse Plas (2) is de tweede fase. Met deze nieuwe plas én de bijkomende natuurlijke ontwikkeling rondom deze plas realiseren we een aaneengesloten ‘groenblauw lint’. Hiermee versterken we ‘de Linge als ecologische en recreatieve ‘backbone’ van de Betuwe’, zoals in de Omgevingsvisie van de gemeente Buren voor dit gebied staat beschreven.

Na de inloopbijeenkomst in april 2025 zijn we aan de slag gegaan met het verwerken van de input uit de omgeving en met het milieueffectrapport (MER). Dit heeft geleid tot een gewijzigd ontwerp. Op pagina’s 10 tot en met 13 gaan we daar verder op in.

Over de Lingemeren

Het gebied dat nu Lingemeren is, was ooit voornamelijk landbouwgrond met een naastgelegen camping; camping ‘t Liendebos. Inmiddels is het gebied in transformatie naar een waterrijk natuur-, recreatie- en woongebied.

Naar een waterrijk natuur- en recreatiegebied

In 2012 heeft de gemeente Buren een structuurvisie geschreven voor het gebied tussen het bestaande Lingemeer

Lingemeren. We hebben het Lingemeer uitgebreid, hebben landgoed Lingedael aangelegd en zijn toen aan de slag gegaan met de tweede plas: de Blauwe Kampse Plas. Het idee achter deze naam is dat de boerderij ‘Blauwe Kamp’, die vlakbij de plas staat, voor vele mensen in de wijde omgeving een begrip is. Bij de Blauwe Kamp zijn inmiddels de natuureilanden ontgraven. Hier krijgt de natuur een aantal jaar de tijd om te ontwikkelen, waarna op een aantal eilanden en oevers 26 natuurhuisjes worden geplaatst. De overige natuureilandjes en een deel van het nieuwe natuurgebied zullen juist niet toegankelijk worden voor recreanten.

De komende jaren werken we hard door aan de verdere ontwikkeling van het gebied. De Overbrugse Plas gaat de verbindende schakel vormen tussen het westelijk deel van het gebied (De Beldert) en het oostelijke deel (met helemaal in het oosten de woonwijk Lingemeer).

Groene buffer

Met het totaalplan zorgen we er door middel van zand-, grind- en kleiwinning voor dat er een ‘groenblauw lint’ wordt gecreëerd langs de Linge als passend landschappelijk tegenwicht aan de bedrijvigheid van bedrijventerrein Medel. We ontwikkelen de Lingemeren tot een gebied met grote recreatieve, landschappelijke en natuurlijke waarde.

Het Lingelandschap wordt een aantrekkelijk ingericht gebied dat ruimte biedt aan diverse functies als natuur, wonen en ontspannen. Daarbij vormt de recreatieve route langs de Linge en de plassen, met bijbehorende voorzieningen, straks een belangrijke, doorgaande oost-westverbinding voor wandelaars en fietsers.

en de plassen van De Beldert met daarnaast golfbaan De Batouwe. In die structuurvisie is dit gebied aangewezen als gebied waar een aaneengesloten recreatieve zone met veel ruimte voor water en natuur moet komen.

Een gebied in ontwikkeling

Met de structuurvisie in de hand hebben we de kansen voor de ontwikkeling van een waterrijk recreatie- en natuurgebied door zandwinning nader onderzocht en daar een plan voor gemaakt. Samen met de verantwoordelijke overheden en betrokken bewoners hebben we de stap gezet naar de nieuwe inrichting. Dat heeft geleid tot het plan voor de Lingemeren (de Linge en de meren). In 2014 begonnen we met de aanleg van de eerste fase van de

De Linge: beeldbepalend voor dit deel van Nederland

De Overbrugse Plas; een naam met geschiedenis

Kaart uit 1850 waarop de Overbrugsche Polder staat. Ook De Hevel is te zien.

We noemen de nieuwe plas de Overbrugse Plas. Dat is een naam die we niet zomaar hebben gekozen. We verwijzen daarmee naar de ‘Overbrugse tiend’, onderdeel van de Santwijckse Tienden. Santwijck is een voormalig dorp dat is opgegaan in Tiel.

Tiend: Een tiende van de oogst
Een tiend (of tiende) was een vorm van belasting geheven door de kerk, bestaande uit een tiende van de oogst.

De Linge: al eeuwen een belangrijk landschapselement
De Linge vormt een belangrijk landschapselement in de regio. Niet alleen voor aan- en afvoer van water, maar inmiddels ook als ecologische en recreatieve verbinding. Ook vroeger was de Linge belangrijk. Oorspronkelijk werd de Linge gevoed vanuit de Waal bij Tiel. Hier werd de Linge in 1304 echter afgedamd, omdat de Linge twee jaar eerder in Gorinchem ernstige wateroverlast had veroorzaakt. Sindsdien wordt De Linge vanaf Zoelen gevoed door een gegraven afwateringskanaal (de Boven-Linge).

Vanaf de jaren ‘50 wordt de aanvoer van water naar de Linge gereguleerd met een inlaat vanuit het Pannerdensch Kanaal. Tijdens natte periodes wordt overtollig water het gebied uitgepompt via het Cuijkgemaal bij Randwijk (naar de Nederrijn) en het Beuningengemaal bij Zoelen (naar het Amsterdam-Rijnkanaal).

Vaak rustte de last van tienden op een aantal bijeengelegen percelen grond, een tiendblok. Santwijck was een voormalig dorp op de zandige oevers van de Linge. Op een kaart uit 1870 werd dit gebied ook aangeduid als de Overbrugsche Polder. Er waren ook tiendblokken langs de Beldert en op de Hevel (de heuvel). De Hevel ligt in het gebied waar we de Overbrugse Plas willen realiseren.

Verbinden van functies en ambities

Net als op de rest van de Lingemeren, willen we ook in en bij de Overbrugse Plas verschillende functies met elkaar gaan combineren. Daarbij gaat het om de ontwikkeling van de natuuren de beleving ervan. Deze ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt door de winning van klei, zand en grind; belangrijke grondstoffen voor de regionale bouwsector.

Rust, ruimte en groen

Vanuit de omgeving hebben we vaak de wens gehoord om rust, ruimte en groen terug te laten komen in het gebied. Dat is juist ook waar we bij de ontwikkeling van de Overbrugse Plas invulling aan willen geven. Het plan is dan ook gericht op natuurontwikkeling en extensieve recreatie (wandelen, fietsen en natuurbeleving).

Nieuwe kansen voor de natuur

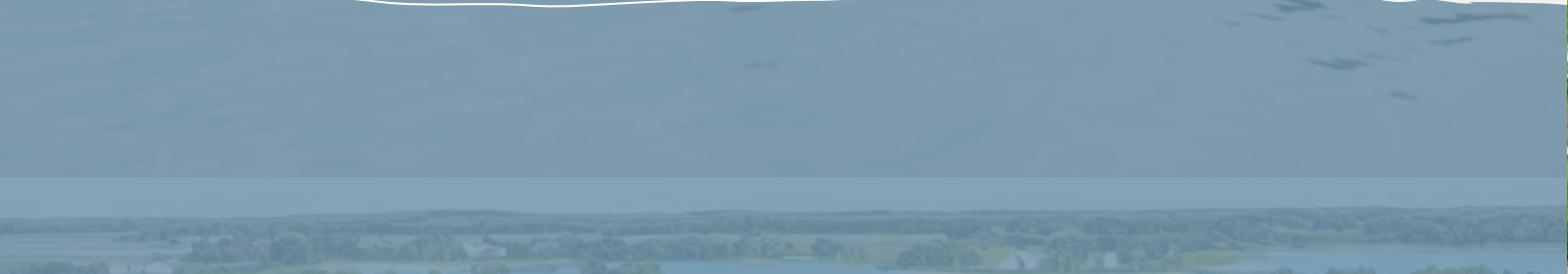
Een van de ambities van de Overbrugse Plas is het versterken van de Linge als ecologische zone met natuurvriendelijke oevers, (knot)wilgen en elzensingels, bloemrijk grasland en natuureilanden. En met een afwisseling van rietoevers, boomgaarden, bosschages en broekbossen (bossen waarvan de bomen geregeld met hun voeten in het water staan) creëren we een fijn gebied voor watervogels als de rietzanger en blauwborst, maar ook voor akker- en weidevogels. In het gebied komt ook de grote modderkruiper voor. Dat is een langgerekte vis met een rond lichaam. We vergroten zijn leefgebied door de aanleg van nieuwe watergangen, natuurvriendelijke oevers en plas-draszones.

Een broekbos; bossen waarvan de bomen geregeld met hun voeten in het water staan

Beleving en verbinding

De afgelopen jaren hebben we al een aantal wandelpaden aangelegd in het gebied. En in 2023 kwam ook de langgekoesterde wens voor een brug over de Linge uit. Daarmee kan er vanuit de woonwijk Lingemeer een rondje over landgoed Lingedael worden gelopen. Ook zijn er rondom het Lingemeer en de Blauwe Kampse Plas inmiddels wandel- en struinpaden aangelegd. Met het aanleggen van de Overbrugse Plas breiden we de wandelmogelijkheden verder uit met wandel- en struinpaden. Het biedt straks mooie wandelmogelijkheden door de broekbossen, boomgaarden en langs de oevers van de plas. Ook leggen we een fietspad aan langs de oevers van de

Blauwborst

Impressie vanaf de westzijde van de Overbrugse Plas ((kruising Grotebrugse Grintweg / Blauwe Kampseweg) met wandelpaden en uitkijkpunt

Linge en van de plas. Dit fietspad takken we aan op bestaande fietspaden. Zo kunnen we gebieden én de omliggende dorpen met elkaar verbinden. De paden leiden langs twee uitzichtpunten welke een fraai uitzicht over het gebied geven, en een oversteekpunt over de Ommerenveldseweg wordt gecombineerd met een verkeersremmende maatregel. Daarnaast versterken we het contrast tussen het open komlandschap van het Ommerenveld en het meer gesloten landschap met kleinschalige fruitteelt en karakteristieke boerderijen. Dat doen we door enerzijds open water aan te leggen en anderzijds intieme, besloten natuurzones langs de oevers van de plas te creëren.

Voorzien in behoefte aan bouwgrondstoffen

Bij de ontwikkeling van de Overbrugse Plas kunnen we het mes aan meerdere kanten laten snijden: door de winning van zand maken we ruimte voor natuur, voor waterberging en voor kleinschalige, extensieve recreatie. Het zand dat bij dit werk vrij komt, heeft de bouwsector hard nodig voor de bouwopgave die we in Nederland hebben. Van het zand wordt onder andere beton gemaakt en het wordt gebruikt voor de aanleg van wegen en sportvelden. Inmiddels zijn de grondstoffen zand en grind zelfs aangemerkt als nationaal belang.

Input uit de omgeving

De afgelopen tijd hebben we veel gesprekken met omwonenden gevoerd. Zowel tijdens een inloopbijeenkomst als aan keukentafels. Mede op basis van die gesprekken hebben we het inrichtingsplan op een aantal onderdelen gewijzigd. Deze is - samen met eerdere varianten - nader onderzocht in het milieueffectrapport (MER). Het resultaat is de zogenaamde 'voorkeursvariant', deze lichten we op de volgende pagina's verder toe.

Inrichtingsplan

De Overbrugse Plas gaat de verbindende schakel vormen tussende bestaande plassen van De Beldert aan de westkant en de Blauwe Kampse Plas en het Lingemeer aan de oostkant. Graag gaan we nader in op de verschillende inrichtingselementen van de Overbrugse Plas.

A Overbrugse Plas

De Overburgse Plas ontstaat door de winning van zand. De plas krijgt flauwe natuurvriendelijke oevers met daarvoor natuurlijke eilanden. Dit zorgt voor habitats voor verschillende vogel- en vissoorten. Ook wordt het mogelijk om langs de plas te wandelen (oranje stippellijn) en te fietsen (oranje doorgetrokken lijn). We leggen wandel- en fietsroutes aan die aansluiten op bestaande wandel- en fietspaden.

B Natte bosschage (broekbos)

Deze lager gelegen (en nattere) delen worden ingericht als natte broekbossen met soorten als elzen en wilgen, die goed gedijen in vochtige omstandigheden.

C Droge bosschage

De bosschages op hogere, drogere delen richten we in met essen, esdoorns, eiken en iepen. Dat zijn soorten die hier van nature voorkomen.

D Boomgaarden

Hoogstamboomgaarden komen al eeuwen voor in de Betuwe. Naast hun functie voor fruitproductie hebben ze ook een belangrijke landschappelijke betekenis en vormen ze het leefgebied voor diersoorten zoals de steenuil. In oude boomgaarden groeien vaak ook bijzondere zeldzame fruitrassen en in de ondergroei van de hoogstammen vind je vaak veel verschillende kruiden.

E Uitkijkpunten

Twee uitzichtpunten bieden fraaie vergezichten over de Lingemeren, zowel voor de vogelaar als de wandelaar. Ook kan hier een plek worden geboden aan informatievoorziening over het gebied.

F Essenhakhout

Essenhakhout is een oude vorm van bosbeheer. Hakhoutbossen ontstonden door de behoefte aan een voortdurende houtopbrengst. Op hoger gelegen en drogere oeverwallen vond je essenhakhout en op nattere gronden wilgengrienden. Essentakhout werd gebruikt voor onder andere gereedschapsstelen, peddels en bonenstaken. Een moderne toepassing is productie van houtpellets. Het hakhout heeft naast cultuurhistorische waarde een hoge ecologische waarde wegens zeldzame mossoorten op de stobben.

G Fietspad

Tussen de Linge en de plas realiseren we een doorgaande fiets- en wandelverbinding die het totale Lingemerengebied met elkaar verbindt.

Wijziging inrichtingsplan

Op basis van input van de inloopbijeenkomsten en gesprekken met onze burens hebben we verschillende wensen en ideeën kunnen verwerken in een nieuwe versie van het ontwerp. Ook gesprekken met de overheden en resultaten uit het milieueffectrapport (MER) hebben zijn hierin verwerkt. Graag nemen we u mee in de wijzigingen.

- Bovenaan de linkerpagina ziet u het inrichtingsplan zoals we dat tijdens de eerste inloopbijeenkomst op 3 april 2025 hebben gepresenteerd.
- Daaronder vindt u het gewijzigde inrichtingsplan op basis van de input die we hebben ontvangen.

- 1 De brug over de Linge verval. In plaats daarvan wordt het fietspad langs de plas geleid. Het oversteekpunt bij de Ommerenveldseweg wordt gecombineerd met een snelheids-remmende maatregel (drempel of plateau).
- 2 Om de rust in het gebied te waarborgen, blijft de horeca op één punt (centraal bij de natuureilanden in fase 1 van het plan). Er komt daarmee geen tweede horecalocatie in het gebied.
- 3 Meer openheid. Hiervoor zijn enkele bosschages vervangen door cultuur-historische landschapselementen als (hoogstam)boomgaarden en essen-hakhout. Ook worden er meer zichtlijnen richting het Ommerenveld gecreëerd.
- 4 De Ommerense tochtsloot is meer vormgegeven naar de oorspronkelijke vorm van de tochtsloot. Samen met aanpassingen in de plascontour resulteert dit ook in meer oeverlengte en hogere natuurwaarde.
- 5 Met twee uitkijkpunten aansluitend op de paden wordt de beleefbaarheid van het gebied vergroot.

Verslagen van de inloopbijeenkomsten, waarin ook is opgenomen wat er met de input is gedaan, zijn te downloaden via de projectpagina:

www.k3.nl/lingemeren

Graag nemen we u mee in hoe het
vervolgtraject eruit gaat zien.

Over de komende tijd

Impressie met zicht vanaf de Grotebrugse Grintweg richting het zuiden

Impressie met zicht vanaf de Blauwe Kampseweg richting het noordwesten

De planning ziet er in grote lijnen als volgt
uit (waarbij we ook dat wat er de afgelopen
tijd al gebeurd is, hebben meegenomen):

2024/2025
Onderzoeken verschillende varianten

2025
Inloopbijeenkomsten, uitwerking
definitief ontwerp en indienen
vergunningaanvragen

Medio 2026
Verkrijgen vergunningen en start uitvoering

2032-2034
Afronden werkzaamheden

Contact

Heeft u vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze brochure? Wij staan u vanzelfsprekend graag te woord. U kunt contact opnemen met:

Kas Lange
Projectleider K3
k.lange@k3.nl
024 348 88 58

Ook vindt u alle informatie over het plan op www.k3.nl/lingemeren.

K³DELTA

Wanraaij 2
6673 DN Andelst
Postbus 200
6660 AE Elst (Gld)
T 024 348 88 00
info@k3delta.nl
www.k3delta.nl